

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

FOND ZA AKTIVNO GRAĐANSTVO U HRVATSKOJ

Online radionica

LJUDSKOPRAVAŠKI PRISTUP

PRUŽANJU SOCIJALNIH USLUGA

Voditeljice: Marina Škrabalo i Nataša Škrbić

11. studenoga 2021.

Zaklada za razvoj lokalne zajednice
Slagalice

SOLIDARNA
ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA I SOLIDARNOST
FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS AND SOLIDARITY

**PRIPREMA
POZOR
SMART**

c n v o s
center za informiranje, sodelovanje
in razvoj nevladnih organizacij

Dnevni red

11:00 – 11:05 Uvod i pozdrav

11:05 – 11:45 Pristup koji se temelji na ljudskim pravima (HRBA) pružanju i razvoju socijalnih usluga

- Interaktivna prezentacija koncepta, Nataša Škrbić (30 min)
- Pitanja i odgovori (putem chata i do 3 izravna pitanja)

11:45 – 12:05 Mogućnosti za pojačanje i integraciju HRBA

- Samoprocjena organizacijske HRBA usmjerenosti
- Rasprave u malim grupama

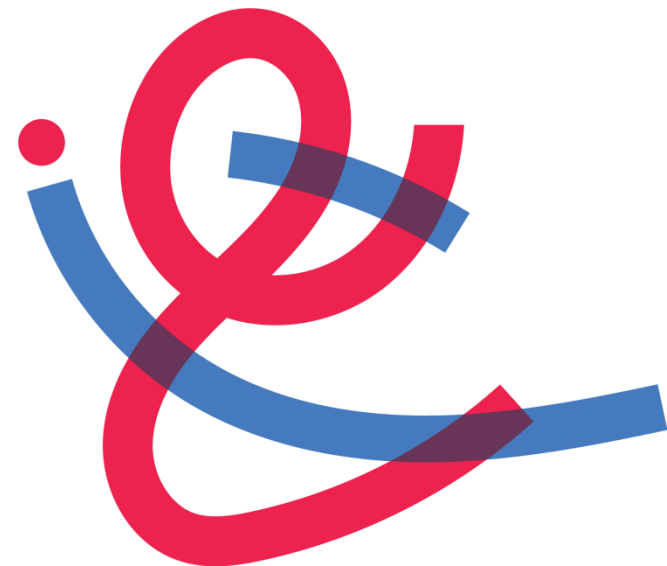
12:05 – 13:00 HRBA u sklopu programa ACF Hrvatska

- Interaktivna prezentacija, Marina Škrabalo (20 min)
- Razmjena iskustava u provedbi ACF projekata, **Diana Chiriacescu, FONSS, Rumunjska i o Lesia Shykiriava, Polskie Forum Migracyjne, Poljska**
- **Zaključak i pregled tehničke pomoći** koja je dostupna prijaviteljima projekata (5 min)

Pristup temeljen na ljudskim pravima
(HRBA)
u pružanju i razvoju socijalnih usluga

Nataša Škrbić

Razvoj HRBA

- Pristup temeljen na ljudskim pravima prvi put se javlja unutar različitih **međunarodnih (humanitarnih) razvojnih agencija**, koje **mijenjanju fokus sa zadovoljavanja „vitalnih potreba”** ljudi kojima se pružala pomoć, u različitim humanitarnim i kriznim situacijama **na traženje zaštite njihovih ljudskih prava.**
- Takav pristup temeljen je na **aktivnom uključivanju i zagovaranju marginaliziranih i obespravljenih** promovirajući **univerzalnost prava, nediskriminaciju i jednakost** istovremeno prepoznajući **kritičnu ulogu država kao nositelja dužnosti u ostvarivanju tih prava.**

Obaveza izravnog doprinosa ljudskim pravima

- Rad svih agencija UN-a koji se temelji na pravima mora težiti „izravnom doprinosu” ostvarivanju ljudskih prava.
- U **dokumentu UN-a** iz 2003., o [„Prema zajedničkom razumijevanju pristupa utemeljenog na ljudskim pravima među agencijama UN-a”](#) – naglašava se kako sve aktivnosti koje „usputno doprinose” ostvarivanju ljudskih prava ne doprinose nužno i ostvarivanju prava, nego da je eksplicitna i svrhovita namjera kritična.
- Prava se definiraju **nizom međunarodnih dokumenta**, a **nacionalni zakoni i nacionalni standardi** također se mogu koristiti u svrhu različitih pristupa temeljenih na ljudskim pravima

Reforme socijalnih i zdravstvenih usluga teže staviti naglasak na pristup temeljen na pravima

- Pristup temeljen na pravima omogućuje da se politike i prakse u socijalnoj skrbi kreiraju i pružaju čvrsto ukorijenjene u međunarodnim instrumentima zaštite ljudskih prava (Konvencijama)
- Neke zemlje (Škotska, Irska) **u reformi socijalne skrbi uspješno povezuju preoblikovanje usluga korisnicima** (personalizacija i autonomija odabira) **s ishodima usluga koje moraju doprinijeti jednakosti i zaštititi ljudskih prava**
- Centralno pitanje za HRBA je **odnos pojedinca kao „nositelja prava” i države kao nositelja „primarne dužnosti”** u ostvarivanju tih prava.

Tri pristupa pružanju podrška ranjivim skupinama

Izvor: Danski institut za ljudska prava

Dobrotvorni ili karitativni pristup	Pristup utemeljen na potrebama	Pristup utemeljen na pravima
<ul style="list-style-type: none"> • Usredotočuje se na <i>input</i>, a ne na <i>ishod</i> • Naglašava povećanje dobročinstva • Prepoznaje moralnu odgovornost bogatih prema siromašnima • Pojedinci se vide kao žrtve Pojedinci zaslužuju pomoć • Fokusira se na manifestaciju problema	<ul style="list-style-type: none"> • Usredotočuje se na <i>input i ishod</i> • Naglašava zadovoljavanje potreba • Prepoznaje potrebe kao valjane • Pojedinci su „objekti” intervencije • Pojedinci zaslužuju pomoć • Fokusira se na neposredne uzroke problema	<ul style="list-style-type: none"> • Usredotočuje se na <i>proces i ishod</i> • Naglasak na ostvarivanje prava • Priznaje pojedinačna i grupna prava • kao zahtjeve prema nositeljima dužnosti (vlastima) • Pojedinci i grupe su „aktivni subjekti” osnaženi da traže svoja prava koja im pripadaju • Pojedinci imaju pravo na pomoć • Fokus na strukturne uzroke i njihove različite manifestacije

Po čemu je pristup temeljen na ljudskim pravima drugačiji od drugih?

- Pristup temeljen na ljudskim pravima **ne isključuje zadovoljavanje potreba, ali uključuje holističku perspektivu** ljudskih bića u njihove građanske, političke, društvene, ekonomske i kulturne uloge.
- Prava **uvijek pokreću obveze i odgovornosti, dok potrebe ne!**
  - *Prava se ne mogu rješavati ne postavljajući pitanje tko ima obveze u odnosu prema tim pravima? To automatski otvara pitanja o postupanju i odgovornosti nositelja dužnosti u ostvarivanju tih prava.*
- Pristup temeljen na ljudskim pravima nastoji **ojačati standarde međunarodnih ljudskih prava** i transformirati **pasivne primatelje pomoći u ovlaštene nositelje prava – samosvjesne građane!**

PANEL načela – alat za primjenu HRBA u praksi (ili PONOS na hrvatskom) 😊

- **Participacija** (sudjelovanje i uključenost): korisnici usluga sudjeluju u odlukama koje neposredno utječu na njihove živote.
- **Odgovornost**: za provedbu i monitoring načela u organizaciji
- **Nediskriminacija i jednakost** - pažnja prema ranjivim skupinama i **intersekcionalnost**, neke skupine ranjivije na zlouporabe ljudskih prava nego druge.
- **Osnaživanje**: organizacije moraju osigurati da nositelji prava i nositelji dužnosti dijele zajedničko shvaćanje ciljeva ljudskih prava u educiranju i podizanju svijesti
- **Sukladnost sa zakonskim okvirom ljudskih prava**: u planiranju usluga provodi se analiza koja ljudska prava su relevantna, tko su nositelji prava i tko je odgovoran za osiguranje zaštite i realizaciju tih prava.

Planiranje pristupa temeljenog na pravima

- Tijekom faza planiranja, HRBA-i u pravilu zahtijevaju **usredotočenost na najviše isključene i marginalizirane**, a ne na najpristupačnije pojedince ili “perspektivne” grupe ljudi
- HRBA **počinje (situacijskom) analizom** koja nastoji identificirati neke od strukturalnih uzroka nejednakosti i isključenosti najranjivije skupine društva i lokalne zajednice te njihove marginalizacije
- To omogućava ne samo bolje ciljanje intervencija, već i **prikladniji izbor strategija za rješavanje temeljnih problema**
- **Priprema uključuje sudjelovanja skupina/zajednice** tijekom osmišljavanja programa

Strategije organizacija koje primjenjuju pristup temeljen na pravima

- Uspješni pristupi temeljeni na ljudskim pravima podjednako vode računa o **procesima i ishodima**
- Internim organizacijskim procesima jača se **usmjerenost na „korisnika“** socijalne usluge kroz participaciju u oblikovanje usluga kao i odgovornost za zaštitu ljudskih prava korisnika
- **Pospješivanje ishoda pomoću strateških saveza u kojima ljudska prava služe kao univerzalna platforma i zajednički jezik**
premošćivanje postojećih jazova između tradicionalno odvojenih područja koja zauzimaju nevladine organizacije

Strategije organizacija koje primjenjuju pristup temeljen na pravima (nastavak)

- Organizacije koje direktno pružaju socijalne usluge u lokalnim zajednicama **u najboljoj su poziciji utjecati na društvene promjene** koje doprinose ostvarenju ljudskih prava i smanjivanju diskriminacije i nejednakosti
- **Zagovaranje temelje na dokazima o uočenim problemima, ali i uspješnim praksama** koje je moguće replicirati te **nužnim promjenama** koje doprinose otklanjanju uzroka nejednakosti i diskriminacije
- HRBA je kompatibilan sa **širokim rasponom strateških izbora djelovanja**, što uključuje podizanje svijesti, obuku, zagovaranje, mobilizaciju zajednice i formiranje različitih saveza i partnerstva.

Pristup temeljen na ljudskim pravima – primjer usluge u zdravstvu za dvije skupine

Osobe s invaliditetom i migranti među skupinama kojima je pravo na zdravstvenu uslugu nejednako dostupno - **intersekcionalnost** (npr. žene/djeca migranti s teškoćama u razvoju)

Polazište za analizu problema i odabir strategije djelovanja:

- A. Pravo na zdravstvene usluge
- B. Uklanjanje prepreka za pristup
- C. Prilagodljive (responzivne) zdravstvene usluge, usmjerene na korisnike
- D. Mjere za postizanje promjene

Izvori:

- Health Information and Quality Authority and Safeguarding Ireland (2019), ***Guidance on a Human Rights-based Approach in Health and Social Care Services***, <https://www.hiqa.ie/sites/default/files/2019-11/Human-Rights-Based-Approach-Guide.PDF>
- Victorian Equal Opportunity and Human Rights Commission (2012), ***From Principle to Practice: Implementing the Human Rights-based Approach in Community Organisations***, <http://www.daru.org.au/wp/wp-content/uploads/2013/08/FromPrincipletoPractice.pdf>
- Kirkemann Boesen, J. and Martin, T (2007), ***Applying a rights based approach: an inspirational society, The Danish Institute for Human Rights***, <https://www.humanrights.dk/sites/humanrights.dk/files/media/migrated/applying-a-rights-based-approach-2007-an-inspirational-guide-for-civil-society.pdf>
- Magdalena Sepúlveda and Carly Nyst (2012), ***Human Rights Approach to Social Protection***, Ministry for Foreign Affairs of Finland
<https://www.ohchr.org/Documents/Issues/EPoverty/HumanRightsApproachToSocialProtection.pdf>

Pristup temeljen na ljudskim pravima (HRBA) i socijalne usluge u sklopu programa ACF Hrvatska

Marina Škrabalo

Fond za aktivno građanstvo EEA/NG

Program Civilno društvo 2014 – 2021

- Svrha EEA/NG Programa je **doprinos smanjenju društvenih i gospodarskih nejednakosti u Europi**
- Cilj Fonda za aktivno građanstvo je **ojačano civilno društvo i aktivno građanstvo te osnažene ranjive skupine**, a provodi se putem Fonda za aktivno građanstvo u ukupno 15 zemalja korisnica
- Važan prioritet Programa je i jačanje suradnje između organizacija civilnog društva država korisnica i organizacija iz zemalja donatora – Islanda, Lihtenštajna i Norveške
- Poseban naglasak Fonda je **dugoročni održivi razvoj i izgradnja kapaciteta neprofitnog sektora**
- Fond ima za cilj **jačanje uloge nevladinih organizacija u promicanju demokratskog upravljanja, uključivanju javnosti u procese donošenja odluka na nacionalnoj i lokalnoj razini i jačanju ljudskih prava**

Prioritetna područja Fonda za aktivno građanstvo

- Demokracija, aktivno građanstvo, dobro upravljanje i transparentnost;
- **Ljudska prava i jednako postupanje** kroz prevenciju diskriminacije na temelju rase ili etničkog podrijetla, religije ili uvjerenja, roda/spola, invaliditeta, starosti, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta;
- **Socijalna pravda i društveno uključivanje ranjivih skupina;**
- Rodna ravnopravnost i **prevencija rodno uvjetovanog nasilja;**
- Okoliš i klimatske promjene.

Specifični nacionalni izazovi ACF-a u Hrvatskoj:

- **Jačanje kapaciteta i održivosti sektora civilnog društva** (jačanje mreža, izgradnja vještina, poboljšanje transparentnosti, odgovornosti, partnerstva s javnim i privatnim sektorom, diversifikacija izvora financiranja za izgradnju dugoročne financijske održivosti)
- Geografska rasprostranjenost i **podrška manje zastupljenim geografskim područjima i ciljnim skupinama**
- **Osnaživanje i društveno uključivanje ranjivih skupina, uključujući Rome**
- Promoviranje inicijativa koje jačaju međukulturalni dijalog s posebnim naglaskom na nacionalne manjine
- Promoviranje inicijativa usmjerenih na međugeneracijsku suradnju

Očekivani učinci:

- Ojačana **zagovaračka**/*watchdog* uloga civilnog društva;
- Povećana **podrška ljudskim pravima**;
- Ojačana demokratska kultura, građanska svijest i **građanski angažman**;
- Povećani **kapaciteti i održivost civilnog društva** (organizacija i sektora);
- Povećana bilateralna suradnja između organizacija iz Hrvatske i organizacija iz donatorskih zemalja Programa;
- Ojačana regionalna (prekogranična) suradnja u sektoru civilnog društva.

Posebni uvjeti Programa

- **Socijalna pravda i inkluzija ranjivih skupina, pružanje socijalnih usluga i pomoći -> samo **ukoliko su dio šire akcije** koja je **usmjerena na podizanje svijesti, zagovaranje te osnaživanje i reformske inicijative**;**
- **Zaštita okoliša i aktivnosti vezane uz klimatske promjene -> samo kao dio mjera promocije građanskog sudjelovanja, zagovaranja, socijalnih inovacija i aktivnog građanstva;**
- **Uključivanje mladih** ocjenjuje se kao **važan dio projekata** (npr. građanskog obrazovanja i mobiliziranja građana) i organizacijskog razvoja (npr. pomlađivanje članstva, preuzimanje vodstva i sl.). Za aktivnosti usmjerene mladima preporučuje se partnerstvo s udrugama mladih.

Socijalne usluge u ACF-u

- Pružanje socijalnih usluga i pomoći bit će podržano **samo ako** su te aktivnosti dio **šire projektne intervencije** koja je **primarno usmjerena** na:
  - **razvoj i podizanje svijesti** šire i zainteresirane javnosti,
  - **zagovaračke** aktivnosti,
  - aktivnosti **osnaživanja ranjivih skupina za (samo) zastupanje** svojih interesa i obranu svojih ljudskih prava
  - relevantne **reformске inicijative**;

#SamoAko! 😊

Direktna podrška i socijalne usluge kao poluga osnaživanja za zaštitu ljudskih prava i systemske promjene

Učinak 1: Ojačana zagovaračka/watchdog uloga civilnog društva.

REZULTATI:

1.1. Podržane strateške parnice

1.2. Provedena istraživanja u prilog zagovaranju javnih politika i rasprava

1.3 Podržano praćenje politike i zagovaranje

1.4. Podržana izgradnja mreža i koalicija

Moguće aktivnosti:

- razvoj i/ili primjena alata i mehanizama za praćenje provedbe javnih politika, propisa i praksi te procesa odlučivanja;
- pokretanje inicijativa OCD-a za nadgledanje provedbe javnih politika, propisa i praksi te procesa odlučivanja;
- provedba javnih kampanja, javnih rasprava, prosvjednih akcije, peticija i slično, usmjerenih na
- priprema, promjenu i/ili donošenje javnih politika, propisa i praksi

Učinak/ Rezultati	Očekivani rezultati Programa	Pokazatelji	Opis pokazatelja
Učinak 1	Ojačana zagovaračka/ <i>watchdog</i> uloga civilnog društva	Broj nacionalnih politika u čijoj su pripremi i/ili donošenju sudjelovali OCD-i	Broj nacionalnih javnih politika (strategije, programi, akcijski planovi, smjernice itd.) i propisa (zakoni, podzakonski i proceduralni akti itd.) u čijoj su pripremi i/ili donošenju sudjelovali OCD-i (prijavitelj, partneri) ili su na druge načine utjecali na njihovo donošenje i/ili provedbu/primjenu (nadgledanje i izvještavanje o procesu odlučivanja i/ili rada relevantnih javnih tijela, izravna suradnja s relevantnim javnim tijelima, savjetovanja s relevantnim dionicima, javna savjetovanja, sudjelovanje u zakonodavnim radnim skupinama, javne rasprave, javne kampanje, inicijative zagovaranja, peticije i referendumске inicijative itd.) u okviru projekta.
		Broj javnih objava u medijima o sudjelovanju OCD-a u pripremi i donošenju javnih politika	Broj javnih objava u medijima o direktnom sudjelovanju OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici) u procesima pripreme i donošenja javnih politika i propisa u okviru projekta. <i>Pokazatelj ne uključuje</i> objave u medijima o drugim aktivnostima projekta (npr. najava radionica itd.).
Rezultat 1.1.	Podržane strateške parnice	Broj podržanih strateških parnica	Broj strateških parnica (sudskih, upravnih i drugih postupaka u funkciji javnog zagovaranja i postizanja pozitivnih društvenih promjena) koje su OCD-i (prijavitelj, partneri i/ili korisnici) pripremili i/ili pokrenuli i/ili proveli u okviru projekta.
		Broj OCD-a uključenih u strateške parnice	Broj OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) koje su sudjelovale u pripremi i provedbi strateških parnica u okviru projekta.
Rezultat 1.2.	Provedena istraživanja u prilog zagovaranju javnih politika i rasprava	Broj OCD-a koji koriste dokaze/istraživanja kako bi podržali svoje zastupanje i rad na politikama	Broj OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) koji u okviru projekta provode istraživanja radi dobivanja podloga, dokaza i argumenata te iste u okviru projekta koriste za sustavno i stručno zagovaranje i rad na javnim politikama i propisima.
		Broj podnesaka OCD-a na temelju dokaza	Broj podnesaka odnosno analitičkih prijedloga (utemeljenih na istraživanjima i dobivenim dokazima) koji su u okviru projekta upućeni donositeljima odluka i/ili javnostima uključujući i, primjerice, argumentirane i na dokazima utemeljene komentare tijekom javnog savjetovanja.
Rezultat 1.3.	Podržano praćenje politika i zagovaranje	Broj OCD-a koji su uključeni u nadgledanje privatnog/javnog odlučivanja	Broj OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) koji su uključeni u nadgledanje privatnog/javnog odlučivanja u okviru projekta i/ili razvijaju i/ili primjenjuju različite metodologije, web alate, programe i mehanizme za dugoročno praćenje procesa odlučivanja (na primjer, praćenje javnih nabava, provedba javnih usluga, odlučivanje u Saboru ili općini, kao i procesi donošenja odluka u tvrtkama i institucijama itd.).
Rezultat 1.4.	Podržana izgradnja mreža i koalicija	Broj podržanih platformi, koalicija i mreža OCD-a	Broj postojećih ili novonastalih formalnih ili neformalnih platformi, koalicija ili mreža OCD-a usmjerenih na zagovarački/watchdog rad čije se pokretanje ili djelovanje i razvoj podržava u okviru projekta.

Učinak 2: Povećana podrška ljudskim pravima, vladavini prava i dobrom upravljanju

REZULTATI:

Rezultat 2.1. Podržane žrtve kršenja ljudskih prava

Rezultat 2.2. Podržana međusektorska i unutar sektorska suradnja i sinergija

Rezultat 2.3. Promiču se međunarodni standardi ljudskih prava

AKTIVNOSTI

- pružanje savjetovanja, pravne pomoći, medijacija i drugih vrsta podrške žrtvama kršenja ljudskih prava i diskriminacije usmjerene na njihovo osnaživanje i informiranje o njihovim pravima
- zagovaračke kampanje i kampanje osvještavanja javnosti vezane uz promociju ljudskih prava, vladavine prava i dobrog upravljanja;
- provedba istraživanja i analize javnih politika, propisa i praksi u cilju unaprjeđenja istih kroz
- izrada javno dostupnih promotivnih materijala, mobilnih aplikacija, web stranica, priručnika, audio i/ili video zapisa itd. vezanih uz promociju i podizanje svijesti o međunarodnim standardima ljudskih prava

Učinak 2: Povećana podrška ljudskim pravima, vladavini prava i dobrom upravljanju

Učinak/ Rezultati	Očekivani rezultati Programa	Pokazatelji	Opis pokazatelja
Učinak 2	Povećana podrška ljudskim pravima, vladavini prava i dobrom upravljanju	Broj žrtava podržanih od strane OCD-a	Broj žrtava kršenja ljudskih prava koje su podržali OCD-i (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) u okviru projekta.
Rezultat 2.1.	Podržane žrtve kršenja ljudskih prava	Broj OCD-a koji pružaju usluge žrtvama kršenja ljudskih prava	Broj OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) koji u okviru projekta pružaju pravne, psihosocijalne, obrazovne, zagovaračke i druge usluge žrtvama kršenja ljudskih prava.
Rezultat 2.2.	Podržana međusektorska i unutar sektorska suradnja i sinergija	Broj zajedničkih inicijativa koje provode OCD-i u suradnji s drugim OCD-ima i/ili privatnim/javnim subjektima	Broj zajedničkih međusektorskih javnih inicijativa i akcija koje su pokrenule i/ili provele OCD (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) u suradnji s drugim OCD-ima i/ili privatnim/javnim subjektima u okviru projekta.
Rezultat 2.3.	Promiču se međunarodni standardi ljudskih prava	Broj OCD-a koji se bave zagovaranjem, zaštitom i nadgledanjem u području ženskih ljudskih prava	Broj OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) koji se bave zagovaranjem, zaštitom i nadgledanjem u području ženskih ljudskih prava u okviru projekta.
		Broj provedenih kampanja za podizanje svijesti javnosti	Broj kampanja za podizanje svijesti javnosti u odabranom prioritetnom području Fonda/Programa koje su pokrenule i/ili provele OCD (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) u okviru projekta.
		Broj OCD-a koji se bave zagovaračkim radom za ljudska prava	Broj OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) koji se u okviru projekta bave zagovaračkim radom u području javnih politika i propisa radi zaštite i promocije međunarodnih standarda ljudskih prava.
		Broj ljudi uključenih u kampanje	Broj ljudi uključenih u javne kampanje i kampanje za podizanje svijesti javnosti koje su u okviru projekta pokrenule i/ili provele OCD (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) u odabranom prioritetnom području Fonda. Pokazatelj uključuje: <ul style="list-style-type: none"> • Broj ljudi koji su neposredno sudjelovali u aktivnostima javnih kampanja i/ili • Broj ljudi dosegnutih putem medija i/ili • Broj ljudi dosegnutih (reach/impression) i uključenih (engagement) putem komunikacijskih kanala i alata OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta).

Učinak 3 Ojačana demokratska kultura, građanska svijest i građanski angažman

REZULTATI:

Rezultat 3.1. Podržana je edukacija za građanska i ljudska prava

Rezultat 3.2. Sustavno pružena podrška ranjivim skupinama i njihovo osnaživanje

Rezultat 3.3. Promovirana je mobilizacija i angažman građana

AKTIVNOSTI 3.2.

- procjene potreba ranjivih skupina i s njima povezanih dionika radi utjecanja na pripremu, izradu i
- donošenja javnih politika usmjerenih na rješavanje potreba ranjivih skupina
- osmišljavanje i razvoj novih ili poboljšavnje postojećih usluga, pristupa i metoda/načina rada za
- rješavanje potreba ranjivih skupina;
- provedba raznovrsnih (obrazovnih, mentorskih i drugih) programa usmjerenih osnaživanju ranjivih skupina;
- pokretanje inicijativa za informiranje i savjetovanje ranjivih skupina o relevantnom zakonodavnom
- okviru i javnim politikama
- pokretanje i rad novih ili djelovanje postojećih neformalnih i formalnih inicijativa, koalicija ili mreža
- OCD-a za sustavno pružanje podrške ranjivim skupinama i njihovo osnaživanje

Učinak 3: Ojačana demokratska kultura i građanska svijest i građanski angažman

Učinak/ Rezultati	Očekivani rezultati Programa	Pokazatelji	Opis pokazatelja
Učinak 3	Ojačana demokratska kultura i građanska svijest i građanski angažman	Broj ranjivih pojedinaca koji su bili uključeni u osnaživanje	Broj korisnika projekta iz ranjivih društvenih skupina direktno uključenih u projektne aktivnosti (korisnici) koje doprinose poboljšanju uvjeta i kvalitete života te izgradnji vještina da ostvare svoja prava i omoguće im aktivno sudjelovanje u društvenom i ekonomskom životu zajednice. Ovaj se pokazatelj odnosi samo na pojedince uključene u mjere osnaživanja, a ne na sve pojedince koji su uključeni u ostale projektne aktivnosti.
Rezultat 3.1.	Podržana je edukacija za građanska i ljudska prava ¹	Broj OCD-a (prijavitelj i projektni partneri) koji su uključeni u građanski odgoj u ustanovama obrazovanja	Broj OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) koje u okviru projekta sudjeluju u osmišljavanju i provedbi obrazovnih programa u području građanskog odgoja i obrazovanja te promiču najbolje prakse u tom području.
		Broj javnih i obrazovnih institucija koji su partneri OCD-ovima u provedbi građanskog odgoja i obrazovanju o ljudskim pravima	Broj javnih i obrazovnih institucija koje su formalni i neformalni partneri OCD-ima (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) u pripremi, provedbi i promociji građanskog odgoja i obrazovanju o ljudskim pravima u okviru projekta.
Rezultat 3.2.	Sustavno pružena podrška ranjivim skupinama i njihovo osnaživanje	Broj novih ili poboljšanih metoda razvijenih za rješavanje potreba ranjivih skupina	Broj novih ili poboljšanih metoda usmjerenih na rješavanje potreba ranjivih skupina koje su OCD-i (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) razvili u okviru projekta.
		Broj inicijativa OCD-a koje savjetuju i informiraju ranjive skupine o zakonodavnom okviru i javnim politikama	Broj inicijativa OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) pokrenutih u okviru projekta koje stvaraju uvjete i pružaju mogućnost uključivanja ranjivih skupina u savjetodavne procese o zakonodavnom okviru i javnim politikama.
Rezultat 3.3.	Promovirana je mobilizacija i angažman građana	Broj volontera uključenih u OCD-e i zajednicu	Broj volontera uključenih u aktivnosti OCD-a (prijavitelj, partneri i/ili korisnici projekta) u lokalnoj zajednici u okviru projekta.

¹ U slučaju provedbe programa građanskog odgoja i obrazovanja, aktivnosti moraju biti provođene u javnim odgojno-obrazovnim ustanovama/institucijama.

Primjeri ACF projekata koji osnažuju ranjive skupine

Federacija nevladinih organizacija za socijalne usluge – FONSS, Diana Chiriacescu

Projekt: Socijalna platforma Rumunjske

- Cilj je jačanje kapaciteta društvenih federacija za zagovaranje i aktiviranje građana u prijedlozima javnih politika, **stvaranjem Socijalne platforme u Rumunjskoj u svrhu poboljšanja politike socijalne uključenosti, pristup kvalitetnim socijalnim uslugama, poštivanje prava, smanjenje siromaštva.**
- Inicijatori su 4 saveza sa ekspertizom u zagovaranju, koji pokrivaju ključna društvena područja: zaštitu djece (FONPC), invalidnost (Dizabnet), starije/ugrožene obitelji (Caritas), socijalne usluge (FONSS).
- Platforma će povećati zagovaračke sposobnosti OCD-a i mreža koje rade s ranjivim skupinama te doprinijeti pronalaženju rješenja za društvene stvarnosti na terenu.
- Koalicija će se povezati sa Socijalnom platformom (Bruxelles), europskom krovnom organizacijom predstavnika civilnog društva u socijalnom području, te s EK.

Primjeri ACF projekata koji osnažuju ranjive skupine

Polskie Forum Migracyjne, Poljska, Lesia Shykiriaava,

Projekt: Poljska za početnike i naprednu razinu

- Projekt je namijenjen **suzbijanju socijalne isključenosti, poticanju integracije i izgradnji samozastupanja imigranata (uključujući 60+) i starijih Poljaka.**
- Poticat ćemo imigrante da postanu društveno aktivni i da pruže podršku starijima, a starije osobe da podrže strance u integraciji. Ove **pilot aktivnosti rezultirat će stvaranjem Modela integracije seniora i imigranata, koji će biti dostavljen lokalnim vlastima i društvenim institucijama, te široj javnosti.**
- Vodit ćemo program **inkubacije interkulturalnih inicijativa** koji su zajednički osmislili imigranti i stariji građani (integracijska događanja, radionice razvoja inicijativa, njihova provedba u kulturnim ustanovama)
- Istodobno ćemo **stvoriti mrežu podrške volonterima koja će povezivati dvije skupine** (obuka za jačanje volonterskog potencijala, studijska putovanja u kulturne ustanove i organizacije koje su otvorene za volonterski rad stranaca).
- Aktivnostima će biti obuhvaćeno **100 ugroženih osoba.**
- Partner, **Udruga Umjetnička inicijativa E**, ima dugu iskustvo u radu sa starijim osobama, inovativnim pristupom i mrežom kontakata u zajednici starijih osoba.

Primjeri ACF projekata koji osnažuju ranjive skupine

Centar za pravne resurse, Rumunjska

Projekt: Slobodno odlučujem!

- Projektom se želi povećati sposobnost osoba s mentalnim poteškoćama, moždanim udarom i demencijom za ostvarivanje svojih prava i maksimiziranje njihove autonomije.
- Projekt će **razviti i pilotirati četiri modela podržanih usluga donošenja odluka u suradnji s javnim i privatnim pružateljima socijalnih usluga.**
- Ove će se usluge **promovirati na zakonodavnoj razini kao alternativa mjerama skrbništva.** Osobe s invaliditetom, njihove obitelji, predstavnici nevladinih organizacija, osobni asistenti, njegovatelji bit će osposobljeni za primjenu alata za podršku donošenju odluka.
- Pravo na uključivanje u zajednicu i društvenu uključenost promovirat će se javnom kampanjom, zagovaranjem, informiranjem, savjetovanjem i zastupanjem osoba s invaliditetom pred nadležnim tijelima, te podnošenjem tužbi pred sudovima.

Primjeri ACF projekata koji osnažuju ranjive skupine

Małopolskie Stowarzyszenie Probacja, Poljska

Projekt: Obitelj zajedno. Centar za djecu i obitelj

- Glavni cilj projekta je **poduzimanje mjera za suzbijanje socijalne isključenosti i marginalizacije rodbine osoba u zatvoru, posebice djece i mladih.**
- S djecom i mladima ćemo raditi u grupama (dvije dobne skupine, 11-14 i 15-18 godina) u **obliku radionica osnaživanja i aktivacije, grupe samopomoći za odrasle rođake, te povjerljive telefonske linije za pomoć.**
- Planiramo stvoriti **skupinu ambasadora među starijom djecom**, koji će pomagati mlađoj ili manje iskusnoj djeci te će biti obučeni da postanu samozastupnici.
- Također ćemo organizirati **obuku za strukovne skupine koje dolaze u kontakt s rodbinom osuđenika** (zatvorska služba, stručnjaci za obrazovanje, socijalni radnici, službenici za sudsku skrb).
- Provest ćemo društvenu **kampanju „Nisam odgovoran, ali sam kažnjen/a”** kako bismo skrenuli pozornost na potrebe djece osuđenika u cijelom društvu.
- U projektu će sudjelovati 300 djece i odraslih koji imaju nekoga u zatvoru, te 100 osoba u strukovnim skupinama koje stupaju u kontakt s rodbinom osuđenika..

Primjeri ACF projekata koji osnažuju ranjive skupine

Stowarzyszenie Jump 93 , Poljska

Projekt socijalne reintegracije korisnika droga

- u Poljskoj je socijalna reintegracija osoba s ovisnošću ograničena na pomoć ljudima koji su liječeni u rehabilitacijskim ustanovama na licu mjesta, a koji ostaju čisti te se povezuje isključivo s post-rehabilitacijom.
- Projekt je **usmjeren na četvrt Praga Północ, koja je varšavsko i poljsko središte za trgovinu drogom i beskućništvo i pruža integriranu podršku**: aktivnosti uličnih radnika (outreach), prostorije za grijanje i brigu o higijeni, dnevni centar, noćenje, terapiju i pravnu podršku, liječenje ovisnosti, te podršku u korektivnoj zajednici (grupa za podršku, hostel) te samostanom životu
- Predviđeno je **otvaranje dva prostora za adaptaciju - ljetnog kampa koji objedinjuje aktivnu rekreaciju i edukaciju, te društvene zadruge ili neprofitne tvrtke.**
- Osigurat ćemo obuku za **tri terenska volontera koji će provoditi aktivnosti samozastupanja.**
- Različite vrste podrške u projektu imat će 60 ugroženih osoba, a tri osobe će naučiti vještine samozastupanja.

Primjeri ACF projekata koji osnažuju ranjive skupine

Semper Musica, Rumunjska

Projekt: Teen

- U situaciji u kojoj država stalno krši pravo na zdravlje tinejdžera u Rumunjskoj, Udruga Semper Musica će preko odabranog rumunjskog partnera – Centra Partnerstvo za jednakost – povećati svoj zagovarački kapacitet **tražeći od lokalnih vlasti da poštuju pravo tinejdžerima reproduktivnom zdravlju**
- Udruga Semper Musica pitat će 17.053 ruralnih tinejdžera o njihovom pristupu uslugama kontracepcije i obrazovanju te održati 20 sastanaka s tijelima javne vlasti;
- kroz studijski posjet organiziran u Norveškoj i uz pomoć udruge Sex&Society, Udruga Semper Musica će imati **pristup programu najbolje prakse distribucije kondoma kojeg će pilotirati u Rumunjskoj te povećati zagovaračke kompetencije 1000 ruralnih tinejdžera** da traže od javnih vlasti da poštuju njihova zdravstvena prava.

Hvala na pozornosti
sretno s prijavom
i sve naj u vašem radu na socijalnoj pravdi!
www.acfcroatia.hr

